

**Varbergs
kommun**

Riktlinje rökfri arbetstid

Dokumenttyp: Riktlinje	Dokumentnamn: Riktlinje rökfri arbetstid	Diarienummer:
Beslutad av: Personalutskottet	Beslutsdatum: 2014-03-17	Giltig till och med: 2019-03-17
Gäller för: Varbergs Kommun	Dokumentansvarig avdelning: Personalkontoret	Senast reviderad:

Riktlinjer för rökfri arbetstid

Bakgrund

Rökning är idag den vanligaste orsaken till sjukdom och för tidig död. Enligt Folkhälsoinstitutet dör ca 6 400 personer varje år på grund av rökning i Sverige och mycket av detta är möjligt att förebygga. Beräkningar visar att ca 500 människor dör varje år av passiv rökning, vilket är ungefär lika många som avlider i trafikolyckor. Rökfri arbetstid är därför både en arbetsgivar- och folkhälsofråga.

Sveriges kommuner och landsting, SKL, har haft en tydlig hållning i frågan. I SKLs arbetsmiljöråd har man fattat ett strategiskt beslut om att uppmuntra kommuner och landsting att införa rökfri arbetstid. SKL lyfter fram vikten av att skapa rökfria miljöer, att stödja de anställda till att nå ett rökfritt liv samt menar att ett beslut om rökfri arbetstid även ger möjlighet till fördjupning av folkhälsoarbetet i kommunerna.

Att sluta röka är ett personligt beslut som ingen arbetsgivare kan påtvinga någon. Arbetsgivaren kan däremot möjliggöra och underlätta för ett rökfritt liv. Merparten av landets kommuner och landsting har infört rökfri arbetstid - sedan september 2013 tillämpar 190 av Sveriges 290 kommuner rökfri arbetstid. Hittills har Varbergs kommun valt att stå utanför.

Tobakslagen

Tobakslagen (1993:581) säger att varje arbetsplats aktivt ska arbeta för att minimera risken för passiv rökning. Rökfri arbetstid innebär att ingen ska utsättas för tobaksrök på sitt arbete. Det betyder att den tid man arbetar eller har paus ska vara rökfri. Lunchen räknas inte in i arbetstiden och är därmed undantagen. Tobakslagen säger även att allmänna offentliga lokaler som ska vara tillgängliga för service för invånarna ska vara rökfria.

Rökfri arbetstid

Rökfri arbetstid är ett led i folkhälsoarbetet om omfattar alla anställda och förtroendevalda. Det finns personer i vår omgivning som på grund av allergi, astma eller liknande får besvär av rök och rökluft. Ingen medborgare ska därför mötas av rökluft vid besök i kommunens lokaler eller i kontakt med kommunens medarbetare.

Rökfri arbetstid innebär att medarbetare inte får röka under sin *arbetstid*. Detta inkluderar pauser men inte lunchrast eller annan tid då den anställde är ledig från sitt arbete. Kläder som används i arbetet ska dock om möjligt inte utsättas för rök.

Rökning får inte ske i bilar som används i arbetet.

Förtroendevalda får inte röka under den tid de utför sitt arvoderade politiska uppdrag.

Ingen som befinner sig inom kommunens lokaler eller arbetsplatsernas närområden (entréer, gårdar, förskole- och skolgårdar etc) ska behöva utsättas för passiv rökning

eller röklukt. Vid rökning ska denna ske *minst* 20 meter från entré och inte vid friskluftsintag.

Genom att medarbetarna i Varbergs kommun i minskad utsträckning utsätts för tobaksrök i det dagliga arbetet förbättras arbetsmiljön.

Arbete i andra människors hem

Många av kommunens medarbetare arbetar i andra människors hem. Detta kan skapa en konflikt mellan uppdraget till brukaren, att ge denne en skälig levnadsstandard, och medarbetarens arbetsmiljö. Målsättningen ska vara att ingen ofrivilligt ska utsättas för tobaksrök eller röklukt. Arbetsgivaren vidtar åtgärder för att minska medarbetarens utsatthet för rök. I en del fall kan problemet lösas i samförstånd med brukaren och i andra fall kvarstår konflikten mellan tobakslagen, arbetsmiljölagen och socialtjänstlagen.

Varbergs kommun som arbetsgivare

För Varbergs kommun som arbetsgivare är medarbetarnas hälsa och arbetsmiljö en framgångsfaktor för att vara en attraktiv arbetsgivare. En rökfri arbetsplats ger en friskare organisation, vilket kommer alla till del.

Kommunen har en intern företagshälsovård där man arbetat offensivt med arbetsrelaterade hälsofrågor. Kommunen har under de senaste tio åren aktivt verkat för att bevara och förbättra hälsan hos medarbetarna. Olika hälsosatsningar som Sunt liv, Sundare liv och EU-projekt har genomförts. Införandet av rökfri arbetstid är ett fortsatt led i satsningen på ett hälsosamt arbetsliv.

Det kommunala folkhälsoperspektivet

Ur ett kommunalt folkhälsoperspektiv finns många argument som talar för att införa rökfri arbetstid. Det är viktigt att kommuninvånare som i sin vardag tar del av kommunal service möts av en rökfri miljö. Rökfri arbetstid är ett led i att underlätta för invånarna att kunna nyttja de kommunala välfärdstjänsterna. Genom att införa rökfri arbetstid visar kommunens medarbetare vägen till en hälsosammare livsstil.

Stöd

Genom kommunhälsan erbjuder arbetsgivaren rökavvänjning enskilt eller i grupp till medarbetare och förtroendevalda. Respektive chef ska underlätta för sina medarbetare att delta i dessa aktiviteter.

Chefer och medarbetare ska i medarbetarsamtal ta upp frågor runt hälsa och arbetsmiljö. Det är då lämpligt att även diskutera rökning. Det är också viktigt att de medarbetare som vill sluta med sitt tobaksbruk stöttas av både arbetsledare och kollegor. Det är viktigt att varje chef informerar sina anställda om de regler som gäller på arbetsplatsen, bl. a om den rökfria arbetstiden.

Riktlinjer för rökfri arbetstid innebär:

- Att medarbetare inte får röka under arbetstid. Detta inkluderar pauser men inte lunchrast eller annan ledig tid.
- Att man inte får röka i Varbergs kommuns fordon och lokaler.
- Att förtroendevalda inte får röka under den tid de utför sitt arvoderade politiska uppdrag.
- Att ingen som befinner sig inom kommunens lokaler eller arbetsplatsernas närområden (entréer, gårdar, förskole- och skolgårdar etc) ska behöva utsättas för passiv rökning eller röklukt. Vid rökning ska denna ske minst 20 meter från entré och inte vid friskluftsintag.
- Att arbetsgivaren via kommunhälsan erbjuder rökavvänjning enskilt eller i grupp till medarbetare och förtroendevalda.
- Att inte utsätta elever, omsorgstagare, kunder, brukare eller medarbetare för tobaksrök eller tobakslukt.
- Att där annan lagstiftning kan stå i konflikt med ovanstående, ska ändå rökfri arbetstid eftersträvas. Hemtjänstarbete i ordinärt boende, kan vara ett sådant exempel.
- Att rökfri arbetstid införs på kommunens samtliga arbetsplatser senast 2014-12-31.
- Att ansvarig chef informerar medarbetarna om att kommunen har rökfri arbetstid och vad detta innebär för de anställda.